

Budget 2017 med plan 2018-2019

Teknisk nämnd

1 Teknisk nämnd.....	4
1.1 Inledning.....	4
1.1 Mål.....	4
1.2 Ekonomi (budget).....	5
1.3 Drift.....	5
1.4 Förslag till budget 2017.....	5
1.5 Utmaningar inför framtiden.....	6
2 Nämnd och administrativa avdelningen.....	7
2.1 Inledning.....	7
2.2 Ekonomi (budget).....	7
2.3 Drift.....	7
2.4 Förslag till budget 2017.....	8
2.5 Utmaningar inför framtiden.....	8
3 Gata och Trafik.....	9
3.1 Inledning.....	9
3.2 Mål.....	9
3.3 Danderyds kommun har väl framkomliga och trafiksäkra gång- och cykelvägar, gator och vägar.....	9
3.4 Frisk luft.....	10
3.5 Friskt vatten.....	10
3.6 God bebyggd miljö.....	10
3.7 Ekonomi (budget).....	11
3.8 Drift.....	11
3.9 Investeringar.....	12
3.10 Förslag till budget 2017.....	12
3.11 Utmaningar inför framtiden.....	13
4 Park och natur.....	15
4.1 Inledning.....	15
4.2 Mål.....	15
4.3 Danderyds kommun har allmänna platser och kommunal mark som är trygga, välstädade och vårdade.....	15
4.4 Biologisk mångfald.....	16
4.5 Giftfri miljö.....	16
4.3 Ekonomi (budget).....	16
4.4 Drift.....	16

4.5	Investeringar.....	17
4.6	Förslag till budget 2017.....	17
4.7	Utmaningar inför framtiden.....	17
5	Hamnar.....	19
5.1	Inledning.....	19
5.2	Mål.....	19
5.3	God bebyggd miljö.....	19
5.4	Giftfri miljö.....	19
5.5	Ekonomi (budget).....	20
5.6	Drift.....	20
5.7	Investeringar.....	20
5.8	Förslag till budget 2017.....	20
5.9	Utmaningar inför framtiden.....	20
6	Energi och klimat.....	21
6.1	Inledning.....	21
6.2	Mål.....	22
6.3	Frisk luft.....	22
6.4	Ekonomi (budget).....	23
6.5	Drift.....	23
6.6	Förslag till budget 2017.....	23
6.7	Övrigt.....	24

1 Teknisk nämnd

1.1 Inledning

Tekniska direktören har ordet:

Tekniska nämndens uppdrag är att på lång sikt förvalta och vårda kommunens tillgångar i form av mark och infrastruktur. Det ställer krav på att det dagliga arbetet präglas av ständiga förbättringar. För att klara av det uppdraget krävs en kontinuerlig och stabil personalstyrka som på ett bra sätt vårdar och tar hand om kommunens tillgångar.

Medborgarperspektivet måste alltid stå i fokus för att göra det allra bästa för medborgarna och arbetet ska präglas av hög kvalitet. Arbetet med förhållningssätt och attityder går vidare inom kontoret.

Rekryteringsläget är fortsatt mycket svårt inom tekniska yrken. För kontoret gäller att attrahera arbetskraft med andra förtecken än enbart lön. Lönestrukturen bör även ses över i syfte att detta ska medverka till att vi får behålla den personal som vi har. Det är viktigt att kunna erbjuda marknadsmässiga individuella anställningsvillkor kopplade till kontorets uppdrag. En särskild uppmärksamhet bör riktas till cheferna inom verksamheten.

Arbetet för en nystart för hela kontoret har påbörjats under 2016. Avsikten är att fullfölja detta arbete och med en ny tillträdande teknisk direktör har kontoret alla förutsättningar att lyckas med detta. Under 2016 har ett antal lyckade rekryteringar genomförts. Uppföljning av tidigare medarbetarundersökning kommer att genomföras årligen. Stor omsorg kommer att läggas på att öka personalens trivsel och motivation. Eftersom det är många nyanställda så kommer kontoret noggrant att följa upp nyanställningarna med ett program för detta. Allt med målet att personalen finner sig väl tillrätta och stannar länge på tekniska kontoret.

Arbetet med utvecklingsplaner för samtliga medarbetare kommer att intensifieras och uppföljning av åtgärder kommer löpande att genomföras. Utvecklingsplanerna tydliggör chefernas och den anställdes ansvar för en positiv utveckling av kontorets verksamhet och att målen uppfylls.

Danderyds kommun står inför en stor utmaning att möta förändringar som följer på en ökning av befolkningen i samband med nya exploateringsområden. Tekniska kontoret ser positivitet på den samverkan som har inletts och kommer att aktivt ta initiativ för en fördjupad samverkan särskilt i tidiga skeenden i planeringsprocessen.

1.1 Mål

Inriktningsmål	2016	2017
Danderyds kommun har väl framkomliga och trafiksäkra gång- och cykelvägar, gator och vägar.	●	●
Danderyds kommun har allmänna platser och kommunal mark som är trygga, välstädade och vårdade.	●	●
I Danderyd bedriver alla nämnder kostnadseffektiv verksamhet inom sina programområden. Varje nämnd kan redovisa sambandet mellan mål, uppnådda resultat, prestationer och resurser	●	●
Danderyds kommun förvaltar och utvecklar anläggningar och byggnader så att önskad funktion vidmakthålls över tiden.	●	●
Frisk luft	—	●
Biologisk mångfald	—	●
God bebyggd miljö	—	●
Giffri miljö	—	●

1.2 Ekonomi (budget)

1.3 Drift

Verksamhet	Bokslut	Budget	Budgetförslag KS	Budgetförslag nämnd		
	2015	2016	2017	2017	2018	2019
Verksamhetens intäkter	21,2	7,4		7,7	7,2	7,0
Verksamhetens kostnader	-107,5	-95,8	-93,5	-102,1	-113,5	-118,7
Nettokostnader	-86,3	-88,4	-93,5	-94,4	-106,3	-111,7

Budgetram från Kommunstyrelsen lämnas på nämndnivå.

1.3.1 Kommentarer till driftsbudget

Avvikelsen på avrundat 900 tkr mellan budgetförslag KS 2017 och budgetförslag nämnden 2017 är ett utökat anslag för lön till en tillsvidareanställning för en landskapsarkitekt inom Park och natur och projektledare inom Gata och trafik. Detta på grund av att kommunledningskontorets nyinrättade plan- och exploateringsavdelningen möjliggör en högre takt i samhällsbyggnadsprocessen. Tekniska kontoret har behov av ytterligare resurser för att svara upp mot den ökade takten. Finansieringen av dessa tjänster delas mellan anläggningsavdelningen (50%) och (50%) plan- och exploateringsavdelningen.

Kapitaltjänstkostnaderna omfattar avskrivningar och ränta och de kommer att öka de kommande åren med anledning av aktivering av större projekt. Under år 2018 beräknas denna kostnad bara på anläggning öka med 7 mnkr.

Gatuanläggningen och belysningsanläggningen är gammal behöver ytterligare resurser för att upprätthålla säkerhet och funktion. I förslag till budget har en ytterligare satsning gjorts.

1.3.2 Investeringar

Verksamhet	Bokslut	Budget	Budgetförslag KS	Budgetförslag nämnd		
	2015	2016	2017	2017	2018	2019
Verksamhetens intäkter						
Verksamhetens kostnader	-33,2	-75,9	-87	-87	-92,1	-83
Nettokostnader	-33,2	-75,9	-87	-87	-92,1	-83

Budgetram från Kommunstyrelsen lämnas på nämndnivå.

1.4 Förslag till budget 2017

Att utöka den administrativa avdelningen med en tjänst ger, för tekniska kontorets alla verksamheter, en samlad funktion inom ekonomi och administration. Förhoppningen är att kunna arbeta mer effektivt och i större utsträckning med mer fokus på strategisk inriktning.

En inspektion av kommunens broar påvisar behovet av åtgärder, en större broreparation på 7 mnkr finns med år 2017.

I oktober 2017 planeras ett nytt kontrakt avseende parkdriften att starta upp, detta kan komma att

ha direkta effekter på driftbudgeten.

Tekniska kontoret kommer att under 2017 fortsätta med utvecklingen av klimatarbetet inom kommunen med både praktiska och strategiska insatser. Resultat av tidigare års insatser har visat på att Danderyd hävdar sig väl på nationellt plan när det gäller klimatanpassningsarbetet, då kommunen placerade sig på 8.e plats i IVLs kommunranking för klimatanpassning 2015.

Den del av det planerade underhållet för beläggning som låg på driften men är i enlighet med redovisningsprincipen överflyttad till investering vilket kommer över tid i och med införandet av komponentavskrivning resultera i en höjd kapitaltjänstkostnad under 2017.

1.5 Utmaningar inför framtiden

Att förbättra den administrativa samordningen och fokusera på detta under kommande åren för att skapa bättre ekonomisk hushållning och en godare kvalitet i både arbetssätt och rapportering, detta innebär bland annat att stödsystemen behöver utvecklas. Att vidmakthålla de framsteg den administrativa avdelningen gjort samt att stimulera och behålla den personal som är anställd.

En fortsatt översyn och upprustning av belysningsanläggningen föreslås, då anläggningen är äldre och har brister. Målet är att fortsätta i ett ökat tempo med utbyte av kabel, stolpar och armaturer. Ytterligare ett mål är att minska elenergiförbrukningen i anläggningen genom att byta till LED.

Att genomföra uppföljning av underhållsplanen måste ske kontinuerligt för broar och större insatser på Vendevägsbron och Ösbyvägens bro ligger i nära framtid.

En utökad budget behövs i framtiden för att öka standarden på flera lokalgator som i dagsläget får stå tillbaka för de stora huvudgatorna med ett större slitage på grund av mängden trafik.

En utmaning för verksamheten är att ha en bemanning för att kunna möta den ökade exploateringsaktiviteten i kommunen.

En stor utmaning är att göra åtgärder i rätt tid gällande kommunens kajer för en framtida lång livslängd då flertalet kajer är i dåligt skick och tekniskt utdömda.

En utmaning är att stötta och projektleda arbetet med åtgärderna i handlingsplanen i den övergripande kommunala klimat- och energistrategin. Det är också viktigt att utveckla kommunens kompetens inom klimat- och energiområdet.

2 Nämnd och administrativa avdelningen

2.1 Inledning

Inom tekniska kontoret finns det fyra avdelningar, fastighetsavdelningen, anläggningsavdelningen, VA- och Avfallsavdelningen samt administrativa avdelningen. Tidigare benämnd som staben. Den administrativa avdelningen serverar övriga operativa verksamheter samt ansvarar för nämndadministration. Avdelningen bemannas av ett tiotal medarbetare med olika kompetenser inom ekonomi, redovisning, upphandling, registratur, verksamhetsutveckling samt vaktmästeri. Avdelningen leds av en administrativ chef. Samtliga avdelningschefer är direkt underställda teknisk direktör.

Den administrativa avdelningen står inför några utmaningar de närmsta åren. I och med att administrativ chef rekryteras kommer avdelningen att jobba intensivt med verksamhetsutveckling och öka stödet till respektive avdelning samt förbättra det inre samarbetet på kontoret.

För att göra det möjligt att utveckla upphandlingssidan behöver kontoret förstärkas med ytterligare en upphandlare. Dels handlar avdelningen fler och fler upphandlingar dels blir upphandlingsområdet mer och mer komplext och risken för överklaganden ökar. För närvarande handlar vi upp konsulter till stöd och en anställning är av många skäl att föredra. Kontoret behöver också bättre stöd system för att mer effektivt följa upp och kontrollera avtalen.

Arkivhanteringen på kontoret har flera tydliga brister och ett nytt närarkiv behöver hyras in eller att nuvarande arkiv byggs om för att kunna klara de krav som ställs på hanteringen av våra handlingar. Kostnaden för detta är inte medtaget i budgeten men frågan måste lösas för att säkerställa att kontoret kan ta ansvar hanteringen av arkivet. Detta löses centralt av Kommunledningskontorets arkivavdelning.

2.2 Ekonomi (budget)

2.3 Drift

Verksamhet	Bokslut	Budget	Budgetförslag KS	Budgetförslag nämnd		
	2015	2016	2017	2017	2018	2019
Verksamhetens intäkter	14,6	14,5	13,5			
Verksamhetens kostnader	-15,2	-15,4	-14,2	-0,7	-0,7	-0,7
Nettokostnader	-0,6	-0,9	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7

2.3.1 Kommentarer till driftsbudget

Kostnader från avdelningen vidaredebiteras till övriga verksamheter inom tekniska kontoret enligt en förutbestämd fördelningsnyckel. Fördelningsnyckeln är fastställd utifrån antal tjänster inom de olika verksamheterna.

Tekniska kontorets administrativa omkostnader är budgeterad till 14,3 mnkr varav 0,7 mnkr härleds till nämnden och debiteras ej ut på verksamheterna. Således lämnar staben ett budgetförslag om en ram på 0,7 mnkr. Jämfört med den totala budgeten för 2016 har kostnaderna ökat med 0,4 mnkr. Ökningen härleds främst till lönekostnader.

2.4 Förslag till budget 2017

I förslaget utökas stabens organisation med en tjänst, en upphandlare.

2.5 Utmaningar inför framtiden

Den största utmaningen är att vidmakthålla de framsteg som avdelningen gjort och behålla den personal som är anställd. Ytterligare en utmaning är att stimulera och utveckla personalen.

Att bistå och stimulera avdelningarna med verksamhetsutveckling och ekonomistöd är avgörande för att nå framgång. Stödsystemen behöver utvecklas.

Att löpande hålla avdelningen à jour med nya krav och lagstiftning samt anpassa förändringarna på kontoret är ytterligare en utmaning.

3 Gata och Trafik

3.1 Inledning

Verksamheten ansvarar för att kommunens gaturum med dess tillhörande anläggningar håller en god status och är säkra. Det är av stor vikt att det strategiska arbetet hinns med för att ha bra underlag och god framförhållning inför beslut för underhållsplanering. En god kontroll och uppföljning av våra entreprenörer för att säkerställa en god kvalitet är ett prioriterat område. Verksamheten ska ha en god kommunikation med medborgarna. Arbetet med att underlätta för medborgarna att göra felanmälningar och få svar på synpunkter är ett prioriterat område.

Gata och trafik är en del av tekniska kontorets Anläggningsavdelning. På anläggningsavdelningen arbetar 11 personer varav sex personer ligger under gata och trafik. Två medarbetare arbetar med strategisk trafikplanering och trafiksäkerhet, två stycken arbetar med gatudrift, en medarbetare ansvarar för myndighetsfrågor så som parkeringsbevakning, tillstånd, markupplåtelse med mera. Till verksamheten är även en projektledare knuten som dock arbetar med olika verksamheters stora projekt, till exempel Enebybergsvägens ombyggnad, kajerna och Mörby centrum.

Trafiksäkerhet är en grundsten i arbetet och verksamheten bedriver olika projekt för en ökad trafiksäkerhet. Det handlar både om viss ombyggnation, driftfrågor och inte minst arbetet med säkra skolvägar.

Andra prioriterade aktiviteter är fortsatt upprustning av belysningsanläggningen, underhåll enligt beläggningsplanen och utbyggnad av cykelvägnätet.

3.2 Mål

Inriktningsmål:

3.3 Danderyds kommun har väl framkomliga och trafiksäkra gång- och cykelvägar, gator och vägar.

Resultatmål:

3.3.1 Nöjda medborgare gällande gator och gång- och cykelvägar

Nyckeltal	Resultat 2015	Mål 2016	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
NMI Gång- och cykelvägar	62	60	64	65	65
NMI Gator och vägar	62	65	65	66	66

Resultatmål:

3.3.2 Danderyds kommun eftersträvar att uppnå nollvision, vilket innebär att noll personer omkommer eller blir allvarligt skadade i trafikolyckor

Nyckeltal	Resultat 2015	Mål 2016	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Olyckor med dödlig utgång	0	0	0	0	0
Olyckor med allvarligt skadade	1	0	0	0	0

Inriktningsmål:

3.4 Frisk luft

Resultatmål:

3.4.1 (1.1.1 Mprg) Kommunens utsläpp av växthusgaser minskar med 20 procent till år 2020 per invånare med 2009 som basår

Nyckeltal	Resultat 2015	Mål 2016	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Minskad genomsnittlig energianvändning per belysningspunkt	8%	7,5%	8%	9%	10%

Inriktningsmål:

3.5 Friskt vatten

Resultatmål:

3.5.1 (2.3.2 Mprg) Dagvattenhantering i form av uppströmsåtgärder ska genomföras

Nyckeltal	Resultat 2015	Mål 2016	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Utförd dagvattenrening vid trafikintensiva vägar i projekt			Ja	Ja	Ja

Målet är nytt för år 2017.

Inriktningsmål:

3.6 God bebyggd miljö

Resultatmål:

3.6.1 Åtgärda otrygga platser i samarbete med Trygg i Danderyd

Nyckeltal	Resultat 2015	Mål 2016	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Utförd åtgärd	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja

Resultatmål:

3.6.2 (4.2.1 Mprg) Cykeltrafiken ska år 2020 utgöra 13 procent av Danderydsbornas huvudresor

Nyckeltal	Resultat 2015	Mål 2016	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Cykeltrafikens andel av huvudresor	11%	9%	10%	11%	12%

Resultatmål:

3.6.3 (4.2.2 Mprg) Planera och genomföra säkra och miljöanpassade trafikmiljöer vid skolorna

Nyckeltal	Resultat 2015	Mål 2016	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Antal projekt för ökad trafiksäkerhet vid skolor	3	2	2	2	2

3.7 Ekonomi (budget)

3.8 Drift

Verksamhet	Bokslut	Budget	Budgetförslag KS	Budgetförslag nämnd		
	2015	2016	2017	2017	2018	2019
Verksamhetens intäkter	5,0	5,3	5,6	5,6	5,1	4,9
Verksamhetens kostnader	-72,6	-74,4	-76,4	-76,9	-85,0	-88,5
Nettokostnader	-67,6	-69,1	-70,8	-71,3	-79,9	-83,6

3.8.1 Kommentarer till driftsbudget

Avvikelsen på avrundat 500 tkr mellan KS förslag till budget 2017 och nämndens förslag på budget 2017 är ett behov av utökat anslag för lön till en projektledare med tillsvidareanställning. Med kommunledningskontorets nyinrättade plan- och exploateringsavdelningen kommer samhällsbyggnadsprocessen bli tydligare och fler utredningar och planer kommer att kunna hanteras på kortare tid. De olika förvaltningarna kommer att få en viktig roll redan från start i processen. En gemensam genomlysning av de närmsta årens kommande behov av resurser för att klara uppdraget, visar på att ytterligare en projektledare ska anställas med placering på anläggningsavdelningen. Finansiering av tjänsten delas mellan anläggningsavdelningen (50%) och plan- och exploateringsavdelningen (50%).

Från år 2018 är prognosen att driftskostnaderna ökar. Det är både en minskad intäkt med 500 tkr från exploateringsbidrag och ökade kostnader.

Kapitaltjänstkostnaden omfattar avskrivningar och ränta och genomförd simulering visar på en ökning från år 2018 med cirka 4 mnkr efter aktivering av genomförda projekt.

Belysningsanläggningen är gammal och reinvesteringsarbeten är påbörjat med bland annat utbyte av kabel, stolpar och armaturer. En högre takt och genom ytterligare resurser behövs för att upprätthålla funktion, säkerhet och bevara anläggningens kapitalvärde. En utökad driftbudget för belysningsanläggningen är inlagd år 2018 med 1,4 mnkr i förslag till budget.

Trafiksignalerna är i behov av modernisering så att en god framkomlighet uppfylls.

En genomgång av trafikräcken, brunnar, refuger och kantskärningar visar på behov av högre underhållstakt. I förslaget är det inlagt en utökning denna verksamhet med 1,8 mnkr.

3.9 Investeringar

Verksamhet	Bokslut	Budget	Budgetförslag KS	Budgetförslag nämnd		
	2015	2016	2017	2017	2018	2019
Verksamhetens intäkter						
Verksamhetens kostnader	-31,5	-37,0	-53,7	-53,7	-61	-65,5
Nettokostnader	-31,5	-37,0	-53,7	-53,7	-61	-65,5

En god förvaltning av kommunens gatunät är prioriterat och kräver uppföljning och analys samt mätning av gatunätet för framtagning av årlig beläggningsplan.

Reinvesteringsåtgärder för broar är inlagd i budget för åren 2017-2019.

Enebybergsvägen etapp 5, sträckan mellan Arholmavägen och Enebyängens handelsplats är inlagd för år 2017. Efter denna etapp är det sträckan förbi Eneby torg som återstår. Den kommer dock att åtgärdas först då kommunledningskontorets programarbete för Eneby torg östra är färdigställt.

Hela projektet med Enebybergsvägen har som mål att öka trafiksäkerheten, förbättra tillgängligheten för gående och cyklister genom att knyta samman de båda delarna på vardera sida av vägen, förbättra framkomligheten för kollektivtrafik, cyklister och gående samt skapa en bättre lösning av omhändertagandet av dagvattnet.

Belysningsanläggningen är gammal och i behov av åtgärd. En fortsatt upprustning av anläggningen är nödvändig. En satsning på införande av LED som ljuskälla ska genomföras för att minska energianvändningen och minska driftkostnaden.

Samarbetet med Trafikverket om att få fram en gent dragen snabbcykelväg pågår. Budgetförslaget har tagit höjd för utredning/projektering under år 2017 och för genomförande av kommunens följdinvesteringar i projektet för åren 2018-2019.

Detaljer

Projekt	Bokslut	Budget	Budgetförslag KS	Budgetförslag nämnd		
	2015	2016	2017	2017	2018	2019
Belysning	7 165	7 500	9 200	9 200	10 000	11 000
TS/Cykel	12 138	15 500	19 500	19 500	16 000	23 000
Gata/beläggning	10 892	12 000	23 000	23 000	29 000	27 500
Miljö	1 255	2 000	2 000	2 000	6 000	4 000
Nettokostnader	31 450	37 000	53 700	53 700	61 000	65 500

3.10 Förslag till budget 2017

Enebybergsvägen etapp 5 som innefattar sträckan mellan Arholmavägen och Enebyängens handelsplats är planerad att genomföras under första halvåret år 2017.

En större broreparation på 7 mnkr finns med i budget år 2017. En inspektion av kommunens broar påvisar att behovet av åtgärder är stort.

Arbetet med investeringar i gatunätet för ökad trafiksäkerhet är fortsatt viktigt. Åtgärder planeras och skrivs fram som förslag för kommande tre-årsperiod i Trafikinvesteringsprogramet. Beslut tas

på årsbasis av tekniska nämnden.

Underhållsplaner för både belysningsanläggningen och gatunätet visar på behov av en ökad takt av investering för att bibehålla nuvarande kapitalvärde för anläggningarna. I förslag till budget för år 2017 är därför investeringsbudget för vägbelysning utökad med 1,5 mnkr och beläggning med 4 mnkr.

3.11 Utmaningar inför framtiden

Gatunätet i kommunen är eftersatt på ett antal sträckor. Prioritet ligger idag på de stora huvudgatorna med hög trafikintensitet och även busstrafik. Åtgärder på mindre lokalgator får stå tillbaka. En utökad budget behövs för att öka standarden på flera lokalgator. Ska nuvärdet av vägkapitalet bibehållas krävs en årlig investering på 15 mnkr i 10 år. Då behov av ökad standard på flertalet lokalgator finns redan idag ser vi att ytterligare satsningar ska göras från år 2018 och några år framåt för att sedan kunna ligga på cirka 15 mnkr.

Belysningsanläggningen är gammal och är i behov av åtgärd. Flera stolpar och armaturer är gamla och behöver bytas. Ungefär tre och en halv kilometer kabel behöver årligen bytas.

Underhållsplanen för broar följs upp kontinuerligt och en större insats på Vendevägsbron och Ösbyvägens bro ligger i nära framtid. En inventering genomfördes under år 2016 och medel har arbetats in i förslag till budget.

Antal cykelresor ökar för varje år. Den framtida prognosen för boende och arbetsplatser i regionen ställer krav på flera goda alternativa resesätt till bilresor för att klara av framkomlighet, tillgänglighet och en robusthet i transportsystemet där fler resor ska ske på ett hållbart sätt. Danderyds geografiska läge i regionen är fördelaktigt för att gynna resor med alternativa färdvägar. Läget medför även att många boende utanför kommunen reser genom kommunen. Det är av stor vikt att kommunens cykelvägnät byggs ut där länkar saknas för att möta efterfrågan och behovet samt minska ensamåkande bilresor på E18.

Tillsammans med Täby kommun och Trafikverket ses möjligheten till en snabbcykelväg över. Det östliga stråket genom kommunen saknar en del viktiga länkar bland annat Näsbyvägen.

En inventering av kommunens bullerplank pågår och indikerar att flertalet bullerplank börjar bli uttjänta och är i behov av renovering. En kostnadsanalys ska tas fram för att belysa olika alternativkostnader för renovering jämfört med nybyggnation.

En utmaning vi redan påbörjat arbete med är lokalt omhändertagande av dagvatten vid hårdgjorda ytor för att minska den negativa miljöbelastningen på de sju recipienterna i kommunen. (Edsviken, Lilla Värtan, Stora Värtan, Ekebysjön, Nora träsk, Näsbyviken och Rösjön). Det är av stor vikt att alla åtgärder vi utför, både vad gäller investeringsprojekt och driftåtgärder sker med tanke på en god dagvattenhantering.

Det finns goda exempel på genomförda/pågående projekt där dagvattenhanteringen är genomtänkt och olika metoder provas. Vid cirkulationsplatsen Mörbyleden/Vendevägen leds dagvattnet till omkringliggande grönytor för infiltration i marken. Enebybergsvägens ombyggnad medför att dagvattnet istället för att ledas till gatubrunnar påkopplade till ledningssystem leds ut till grönytor utmed vägen för infiltration. På Mörbyleden mot Mörby centrum togs en bred asfalterad mittrefug bort och istället anlades en konstruktion i trappform med gräs för att kunna ta emot gatans dagvatten. Tillkommande parkeringsplatser vid infartsparkeringen nere vid Föreningsvägen/Vendevägen anlades med lutning mot ett nytt dike för infiltration. I Mörby centrumprojektet kommer hela ytan för cykelparkering att byggas med lutning mot träden där underliggande mark anläggs med ett gemensamt stråk av skelettjord och krossmaterial för omhändertagande av dagvattnet. Även sträckan på Mörbyleden mellan cirkulationsplatsen vid Gamla landsvägen och cirkulationsplatsen vid Edsviksvägen anläggs med ett mittstråk för omhändertagande av dagvattnet.

En utmaning för verksamheten är att ha en bemanning för att kunna möta den ökade

exploateringsaktiviteten i kommunen som kommunledningskontoret flaggat för. Verksamheten har därför lagt in förslag om utökad budget för en ny projektledartjänst.

4 Park och natur

4.1 Inledning

Park och natur är en del av tekniska kontorets Anläggningsavdelning. På anläggningsavdelningen arbetar 11 personer varav fyra personer ligger under park och natur.

På park och natur arbetar en stadsträdgårdsmästare med ansvar för kommunens parker, en ekolog som ansvarar för kommunens naturområden, en parkingenjör som har ansvar för lekplatser, det gröna i gaturummet och även ansvarar för drift och underhåll inom hamnverksamheten samt samarbetet med kommunens båtklubbar. Miljö- och samhällsplaneraren ansvarar för buller, partiklar och vattenfrågor.

Det prioriterade arbetet med uppföljning och kontroll av parkdriften kommer fortsätta så att planerade insatser uppnås med en god kvalitet. I oktober år 2017 kommer ett nytt parkdriftsavtal träda ikraft efter genomförd upphandling.

Utveckling och förfining av skötselplaner för kommunens naturområden, sjöar och vattendrag bidrar till biologisk mångfald som är ett prioriterat område inom verksamheten.

Miljövänlig skötsel av offentliga park- och naturmarker genom t ex användande av häst, lokala deponier, återanvändning av material vid projekt och en estetisk kvalitet i utförandet fortsätter.

Flera offentliga platser som parker, lekplatser, torg, strandpromenader och övriga naturområden utvecklas varsamt för att invånarna ska ha naturliga platser för möte och rekreation i närområdet.

Under 2017 planeras det för en naturdag för allmänheten likt de som genomförts år 2015 och 2016.

4.2 Mål

Inriktningsmål:

4.3 Danderyds kommun har allmänna platser och kommunal mark som är trygga, välstädade och vårdade.

Resultatmål:

4.3.1 De sjönära gångvägarna skall vara upprustade till år 2020

Nyckeltal	Resultat 2015	Mål 2016	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Antal upprustade meter	1 000	1 000	500	500	500

Resultatmål:

4.3.2 Förändra och upprusta lekplatser efter reviderat lekplatsprogram 2016

Nyckeltal	Resultat 2015	Mål 2016	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Antal upprustade lekplatser	4	2	1	2	1
Antal akuta åtgärder	0	0	0	0	0

Resultatmål:

4.3.3 Minska antalet klagomål rörande nedskräpning/papperskorgar

Nyckeltal	Resultat 2015	Mål 2016	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Antal klagomål	128	120	115	115	110

Inriktningsmål:

4.4 Biologisk mångfald

Resultatmål:

4.4.1 (3.1.1 Mprg) Drift av grönstruktur och vattenområden ska stärka biologisk mångfald

Nyckeltal	Resultat 2015	Mål 2016	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Antal olika arter vid statistisk uppmätning			0	0	0
Procent lokal deponi vid trädvård i förhållande till antal beställningar	49%	55%	60%	60%	61%

Målet "Antal olika arter vid statistisk uppmätning" är nytt för år 2017.

För målet innebär nyckeltalet 0 att antalet arter är oförändrat vilket är bra. Talet 1 innebär en ökning av antal arter vilket är mycket bra och talet -1 är en minskning av antalet arter vilket inte är bra.

Inriktningsmål:

4.5 Giftfri miljö

Resultatmål:

4.5.1 Driftentreprenören ska använda miljövänliga metoder.

Nyckeltal	Resultat 2015	Mål 2016	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Minska drivmedelsförbrukning (liter diesel)	4%	3%	3%	4%	4%

Resultatmål:

4.5.2 (5.6.3 Mprg) Kommunen ska aktivt delta i skräpplockardagar

Nyckeltal	Resultat 2015	Mål 2016	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Antal deltagare vid skräpplockardagar			4 000	4 100	4 200

Målet är nytt från år 2017

4.3 Ekonomi (budget)

4.4 Drift

	Bokslut	Budget	Budgetförslag KS	Budgetförslag nämnd
--	---------	--------	------------------	---------------------

	Bokslut	Budget	Budgetförslag KS	Budgetförslag nämnd		
Verksamhet	2015	2016	2017	2017	2018	2019
Verksamhetens intäkter						
Verksamhetens kostnader	-14,2	-16,5	-18,1	-18,5	-20,8	-21,4
Nettokostnader	-14,2	-16,5	-18,1	-18,5	-20,8	-21,4

4.4.1 Kommentarer till driftsbudget

Avvikelsen på avrundat 400 tkr mellan budgetförslag KS 2017 och budgetförslag nämnden 2017 är ett utökat anslag för lön till en tillsvidareanställning för en landskapsarkitekt. Med kommunledningskontorets nyinrättade plan- och exploateringsavdelningen kommer samhällsbyggnadsprocessen bli tydligare och fler utredningar och planer kommer att kunna hanteras på kortare tid. De olika förvaltningarna kommer att få en viktig roll redan från start i processen. En gemensam genomlysning av de närmsta årens kommande behov av resurser för att klara uppdraget, visar på att en landskapsarkitekt ska anställas med placering på anläggningsavdelningen. Finansiering av tjänsten delas mellan anläggningsavdelningen (50%) och plan- och exploateringsavdelningen (50%).

Ökning av budget för år 2017 jämfört med år 2016 härleds till en prognosticerad ökning av driftavtalet med 700 tkr. En utökad budget för naturvård och vatten samt trädvård är föreslagen med 200 tkr respektive 300 tkr. Kapitaltjänstkostnaderna är simulerade till att öka med cirka 500 tkr.

4.5 Investeringar

	Bokslut	Budget	Budgetförslag KS	Budgetförslag nämnd		
Verksamhet	2015	2016	2017	2017	2018	2019
Verksamhetens intäkter						
Verksamhetens kostnader	-4,2	-2,9	-2,3	-2,3	-5,1	-6,5
Nettokostnader	-4,2	-2,9	-2,3	-2,3	-5,1	-6,5

Den utökade budgeten för år 2018 och år 2019 härleds till en större satsning på utveckling av Sättra Äng och Svanholmsparken samt vägvisningsskyltar för promenadstråk i de olika delarna av Danderyd.

4.6 Förslag till budget 2017

Ett nytt kontrakt för parkdriften planeras att starta upp i oktober år 2017 efter genomförd upphandling. Det kan komma att påverka driftbudgeten.

Skötsel av ängsmark och naturmark utvecklas och förfinas. Slätter utförd med hjälp av häst medför en förfinad skötsel med hög kvalitet och bidrar till biologisk mångfald.

Gallring av buskage för ökad trygghet kommer att fortsätta.

4.7 Utmaningar inför framtiden

En utmaning för verksamheten är att ha en bemanning för att kunna möta den ökade exploateringsaktiviteten i kommunen och arbetet i samhällsbyggnadsprocessen som

kommunledningskontoret flaggat för. Verksamheten har därför lagt in förslag om utökad budget för en tillsvidareanställning av en landskapsarkitekt. 50% av tjänsten ska finansieras av plan- och exploateringsavdelningen på kommunledningskontoret.

En annan utmaning är att utbilda andra verksamheter om möjligheter, nytta och behov av att arbeta med grönstruktur och biologisk mångfald vid både mindre åtgärder som större exploateringar.

En stor utmaning är att minska och på sikt helt stoppa annektering av kommunens mark och olaga trädfällning eller trädåverkan som pågår runt om i kommunen. Det försvårar kommunens planering för skötselarbeten och kan även på sikt påverka den strategiska naturvården med inriktning på biologisk mångfald.

5 Hamnar

5.1 Inledning

Hamnverksamheten ligger under tekniska kontorets anläggningsavdelning. På anläggningsavdelningen arbetar 11 personer. En medarbetare arbetar viss tid med drift och underhåll av kommunens 31 stycken objekt inom hamnverksamheten. En projektledare arbetar med genomförande av större investeringsprojekt inom flera verksamheter till exempel kajrenoveringar.

Under år 2017 kommer fortsatt genomförande och planering för åtgärder av de tekniskt uttjänade kajerna att fortsätta. År 2017 planeras kajen vid Samsövikén att renoveras. När kajen vid Samsövikén är klar planeras kajsträckan vid Ranängen att renoveras. Den ligger förnuvarande med planerad genomförande under år 2018.

Driftåtgärder planeras att genomföras under år 2017 efter de behov som den dykinspektion, år 2016, av kommunens anläggningar vid småbåtshamnarna visar på .

5.2 Mål

Inriktningsmål:

5.3 God bebyggd miljö

Resultatmål:

5.3.1 Renovera kajer så önskad funktion vidmakthålls över tid

Nyckeltal	Resultat 2015	Mål 2016	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Antal renoverade kajer	2	1	0	2	1

Inriktningsmål:

5.4 Giffri miljö

Resultatmål:

5.4.1 (5.4.2 Mprg) Vid upphandling av varor, tjänster och entreprenader ska miljökrav ställas i enlighet med Upphandlingsmyndighetens avancerade nivå

Nyckeltal	Resultat 2015	Mål 2016	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Andel genomförda upphandlingar för renovering kajer där miljökrav i enlighet med Upphandlingsmyndighetens avancerade nivå ställts (%)			100	100	100

Nytt mål från år 2017

Resultatmål:

5.4.2 Vid upphandling skall miljö- och energieffektivitetskrav ställas där det är tillämpligt.

Nyckeltal	Resultat 2015	Mål 2016	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
-----------	---------------	----------	----------	----------	----------

Nyckeltal	Resultat 2015	Mål 2016	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Tillämplighet prövas	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja

5.5 Ekonomi (budget)

5.6 Drift

Verksamhet	Bokslut	Budget	Budgetförslag KS	Budgetförslag nämnd		
	2015	2016	2017	2017	2018	2019
Verksamhetens intäkter	1,9	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
Verksamhetens kostnader	-2,2	-3,3	-4,7	-4,7	-5,7	-6,8
Nettokostnader	-0,3	-1,5	-2,9	-2,9	-3,9	-5,0

5.6.1 Kommentarer till driftsbudget

Kapitaltjänstkostnaderna inom verksamheten kommer succesivt öka. År 2017 kommer innefatta aktivering av kajprojekten Fyrstigen, del av Germaniaviken och Framnäsviken.

5.7 Investeringar

Verksamhet	Bokslut	Budget	Budgetförslag KS	Budgetförslag nämnd		
	2015	2016	2017	2017	2018	2019
Verksamhetens intäkter						
Verksamhetens kostnader	-33,6	-39,0	-31,0	-31,0	-26,0	-11,0
Nettokostnader	-33,6	-39,0	-31,0	-31,0	-26,0	-11,0

5.8 Förslag till budget 2017

Genomförande och planering för åtgärder av de tekniskt uttjänade kajerna kommer att fortsätta och under 2017 kommer arbeten av kajen vid Samsöviken att påbörjas.

Förlängning av två pontoner vid Skogsvik planeras att utföras år 2017 efter inväntande av beslut från Länsstyrelsen om tillstånd.

5.9 Utmaningar inför framtiden

Flertalet kajer är i dåligt skick och tekniskt utdömda. En stor utmaning är att göra åtgärder i rätt tid och på rätt sätt för en framtida lång livslängd.

6 Energi och klimat

6.1 Inledning

Energi- och klimatverksamheten ansvarar för kommunens strategiska arbete med att effektivisera energianvändningen för kommunens egna byggnader och transporter samt begränsa utsläppen av växthusgaser. Detta arbete genomförs tillsammans med kommunledningskontoret, fastighetsavdelningen och utbildnings- och kulturkontoret.

Verksamheten ansvarar också tillsammans med kommunledningskontoret för arbetet att anpassa kommunens verksamhet till klimatförändringar.

Energi- och klimatverksamheten ansvarar och genomför dessutom energi- och klimatrådgivning till de som bor och verkar i kommunen.

Att begränsa klimatpåverkan och effekterna av klimatförändringarna tillhör vår tids stora utmaningar. Omfattande åtgärder i samhället kommer att krävas för att nå de långsiktiga klimatmålen och hantera effekterna av klimatförändringarna.

Energi- och klimatrådgivningen bedrivs i samarbete med 27 kommuner i Stockholmsområdet med projektstöd och material till kommunens strategiska arbete samt samordnad telefonrådgivning till kommuninvånarna. Verksamheten finansieras av Energimyndigheten och fortsatt stöd för 2017 är beslutat av riksdagen. En ny förordning är beslutad och nya föreskrifter förväntas bli beslutad under hösten 2016 vilket kan komma att innebära förändringar av verksamheten och bidragets storlek.

Ett förslag till klimat- och energistrategi för Danderyds kommun har tagits fram under 2015 och 2016. Denna ger en samlad bild över utsläpp av växthusgaser och energianvändning i kommunen. Strategin presenterar de mål som Danderyd arbetar mot och vilka åtgärder som ska genomföras för att nå målen. Strategin omfattar hela kommunen, d.v.s. både den kommunala organisationen och kommunen i sin helhet (det vill säga kommunens geografiska område).

Energieffektivisering av kommunens fastigheter fortsätter. Arbetet med att energieffektivisera transporter inom kommunens verksamheter kommer att intensifieras, då trenden hittills varit en ökad transportvolym.

Kommunen har fått bidrag från Klimatklivet, ett bidrag som Naturvårdsverket administrerar. Bland annat har bidrag för laddstationer på kommunens idrottsplatser erhållits.

Arbetet med att utföra åtgärderna i klimat- och sårbarhetsanalysen påbörjades under år 2014 och fortsätter år 2015-2017. Uppföljning av åtgärderna kommer också att ske under 2016 och 2017.

6.2 Mål

Inriktningsmål:

6.3 Frisk luft

Resultatmål:

6.3.1 Kommunen ska arbeta för att de som bor och verkar i Danderyd minskar växthusgasutsläppen

Resultatmål:

6.3.2 Kommunens utsläpp av växthusgaser minskar med 20 procent till år 2020 per invånare med 2009 som basår

Nyckeltal	Resultat 2015	Mål 2016	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Förändring av växthusgasutsläpp per invånare.			-2%	-2%	-2%

Energi- och klimatrådgivning ska erbjudas till de som bor och verkar i kommunen. Minst 2 årliga informationsinsatser om miljö och klimat ska genomföras per år.

För att främja installation av solpaneler på fastigheter i kommunen ska informationsinsatser genomföras. Solkartan som visar potentialen för installation av solenergi som tas fram av samarbetet för energi- och klimatrådgivningen i Stockholms län kommer att marknadsföras under 2017 som ett led i detta arbete.

Resultatmål:

6.3.3 Energianvändningen i kommunägda byggnader ska årligen minska minst med tre procent

Nyckeltal	Resultat 2015	Mål 2016	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Förändring av energianvändning kommunala byggnader			-3%	-3%	-3%

Minst ett samarbetsprojekt med verksamheterna kommer att genomföras årligen.

Resultatmål:

6.3.4 År 2020 är 25 procent av energianvändningen inom transportsektorn förnybar

Nyckeltal	Resultat 2015	Mål 2016	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Antal laddstolpar.			8	4	4

Energi- och klimat kommer att stötta verksamheter vid planering och installation av laddstationer. Under 2016 och 2017 kommer totalt 16 laddstationer att installeras på kommunens fyra idrottsplatser. Dessa laddstationer är delvis finansierade av Klimatklivet, ett stöd som administreras av naturvårdsverket.

Resultatmål:

6.3.5 Danderyds kommun som organisation är fossilbränsleoberoende år 2020

Nyckeltal	Resultat 2015	Mål 2016	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Minskning av energianvändning fossila bränslen MWh jämfört med 2015			30%	50%	80%

Verksamheten kommer att stötta förvaltningar vid upphandling av fordon och fordonstjänster.

Resultatmål:

6.3.6 Kommunanställda ska uppmanas att välja miljövänliga transportmedel inom tjänsten och vid arbetspendling.

Nyckeltal	Resultat 2015	Mål 2016	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Andel som åker kollektivt, cyklar eller går			45%		

Förvaltningarna har under de senaste två åren arbetat med att minska klimatpåverkan vid arbetspendling och tjänsteresor. En resvaneundersökning genomfördes 2014 bland de anställda och klimatpåverkan för arbetspendling och tjänsteresor beräknades. Målet om 10 % minskning av växthusgasutsläpp definierades vid projektets början. En handlingsplan utformades med antalet åtgärder för att uppnå målet. 2017 ska detta projekt avslutas med en resvaneundersökning för att se om målet om en 10 % minskning av växthusgaser har uppnåtts jämfört med utgångsvärdet vid resvaneundersökningen 2014.

6.4 Ekonomi (budget)

6.5 Drift

Verksamhet	Bokslut	Budget	Budgetförslag KS	Budgetförslag nämnd		
	2015	2016	2017	2017	2018	2019
Verksamhetens intäkter	0,8	0,3		0,3	0,3	0,3
Verksamhetens kostnader	-0,8	-1,2		-1,3	-1,3	-1,3
Nettokostnader	0,0	-0,9		-1,0	-1,0	-1,0

6.5.1 Kommentarer till driftsbudget

Ingen större förändring i driftsbudget från 2016.

6.6 Förslag till budget 2017

Energimyndigheten har tagit fram ny förordning och håller på att ta fram nya föreskrifter för energi- och klimatrådgivningen. Detta kan komma att innebära förändringar för energi- och klimatrådgivningens verksamhet. I budget för 2017 planeras dock verksamheten att fortsätta som

tidigare med en timmes gratis energi- och klimatrådgivning till företag och bostadsrättsföreningar, erbjuda skolor besök på tekniska museet, anordna aktivitetsdagar för kommuninvånare för att uppmuntra hållbart resande, annonsering i lokala medier samt fortsätta att utveckla samarbetet med miljöinspektörerna inom projektet energi i tillsynen. En solkarta för länet kommer att tas fram under 2016. Implementering av solkartan och informationsspridning om solenergi kommer att genomföras under 2017. Kostnader för detta beräknas uppgå till 315 tkr. Bidragsbeloppet på 315 tkr från Energimyndigheten kan komma att förändras då föreskrifterna reviderats men då detta inte är beslutat ännu antas bidragsbeloppet vara oförändrat från tidigare år.

Klimat- och energistrategin förväntas bli beslutad under 2016. Arbeta med att stötta förvaltningarna att genomföra handlingsplan samt uppfylla målen i strategin kommer att bedrivas under 2017.

Kommunen har erhållit bidrag från Klimatklivet för att installera laddstationer på kommunens fyra idrottsplatser. Projektledning samt stöd till anläggningsavdelningen och kultur och fritid i detta arbete kommer att genomföras under 2017. Rapportering om projektet fortgång till Naturvårdsverket kommer också att genomföras.

Arbetet fortsätter med att reducera koldioxidutsläppen från kommunanställdas arbetspendling och tjänsteresor. Målet är att minska med 11 % från kartläggning genomförd under hösten 2014.

Åtgärderna i klimat- och sårbarhetsanalysen har fördelats på kommunens förvaltningar och prioriterats. Samtliga förvaltningar har inkommit med remissvar för hur åtgärdsarbetet ska bedrivas. Projektledning av åtgärder i klimat- och sårbarhetsanalysen fortsätter under år 2017. Uppföljning av åtgärderna kommer också att utföras.

6.7 Övrigt

Utmaningar inför framtiden

- Implementera de nya föreskrifterna för energi- och klimatrådgivningen.
- Stötta och projektleda arbetet med åtgärderna i handlingsplanen i den övergripande kommunala klimat- och energistrategin. Speciellt målet om fossilbränsleoberoende kommunorganisation kommer att innebära stöd till andra förvaltningar för att detta mål ska uppnås till 2020.
- Utveckla kommunens kompetens inom klimat- och energiområdet.
- Minska koldioxidutsläpp från transporter för kommunens verksamhet samt personalens arbetspendling.
- Utveckla de nätverk och informationskanaler som idag utarbetats av klimat- och energieffektiviseringsenheten.
- Slutföra klimatklivetprojekten.
- Uppnå målen i klimat- och energistrategin